

Fundatsens Midler ere større, end der behøves til de oprindelig bestemte Formaal, saa ligger det ubetinget nærmest at anvende den til andre Sider af den videnskabelige Udvikling. Det skulde glæde mig, om man vilde fastholde, at Kommunitetets Midler ikke maa anvendes uden til, hvad der endnu mere er fundatsmæssigt end det, som her er foreslaaet fra Regeringens Side; men saa gjælder det om, at de Herrer ville bevillige Midler af Statskassen til at dække det Understud, som Universitetet har. (Th. Nielsen: Det behøves ikke). Man siger, det behøves ikke, fordi Universitetet har Nok, men det er jo tilstrækkelig paavist, at selv om der ikke kommer ekstraordinære Forhold til, men Universitetet blot vedbliver at gaa i den Udviklingsgang, som det nu gaar i og maa gaa i, saa vil der stadig fremkomme aarlige Understud ved Universitetet, som ville føre til, at Universitetets Midler efter en vis Tids Forløb, — som jeg ikke i Diebliffet er istand til at angive, men som det er meget let at beregne, — ville være opslugte. Og naar man saa siger, Sa, hvad gjør saa det? Svortil behøves en særegen Fond? Der er jo ikke nogen Frygt for, at den Tid nogenstunde vil komme, hvor man her vil negte Universitetet de Midler, som det behøver til Videnskabens Understøttelse, saa vil jeg dertil sige, at til Trods for, hvad der saaledes udtales, nærer jeg dog nogen Frygt i denne Henseende, og jeg tror, at der er Grund dertil. Der er vistnok Adskillige, der nære denne Frygt, og jeg vil sige, at det jo ikke er Noget, som alene gjælder under vore Forhold; thi det er Noget, som til alle Tider har været erkjendt, at naar der er Trang paa Midler for Staten, saa er der Fare for, at det vil komme til at gaa ud over den Side af Sagen, som man tilsyneladende lettest kan skyde tilside, fordi det er den, der — om jeg saa maa sige — baade er den højeste og tillige den mest skjulte Side af det hele aandelige Liv. Det er denne Lanke, der har ført til, at man baade her i Landet og allevegne har henlagt en Fond til en saadan Undervisning, og denne Lanke er der ingenlunde Grund til nu at fravige. Men jeg vil sige en anden Ting og det er, at selv om man tænker sig, at der vil være en fuldkommen Beredvillighed tilstede her til at offere Noget paa de aandelige Interesser, er der virkelig alligevel Grund til at frygte, naar man stiller Universitetet uden selvstændige Midler til Fremme af sit Formaal, for, at det dog skal komme til at lide derunder, og for at det kan komme til at lide under den Maade, hvorpaa Repræsentationen vil stille sig til det. Jeg har allerede antydet de Fingerpeg, jeg har fundet i de Udtalelser, der ere komne fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) med Hensyn til hans Tilbøielighed til at lægge Pres paa den videnskabelige Færefrihed ved at ville rette Belvillien mod Universitetet efter, om

Resultaterne af Universitetslærernes videnskabelige Forskninger behagede En. Det er eet Fingerpeg; men jeg kan sige, at jeg har fundet et andet i den ærede Ordførers Udtalelser, navnlig i den Del af hans Udtalelser, der gik ud paa, at det var for Meget, man havde offret for de videnskabelige Formaalets Skyld; han fandt det urigtigt særlig at henlægge Fonds for de videnskabelige Formaal, man burde lige saavel have særlige Fonds til den lavere Undervisning, og hans Mening fulminerede i Udtalelsen om, at det Hele gik ud paa, at man vilde fremme en vis Del af Samfundet. Det sagde det ærede Medlem, uagtet det maa være vitteligt for Alle, at denne Ytring hertilands virkelig mangler enhver sand Basis, idet det paa ingen Maade er en vis Del af Samfundet, som har faaet Understøttelse af Universitetets Hjælpebidler eller en vis Del af Samfundet, der her tillands har afgivet Rekruter til den videnskabelige Stand. Lærtimod; men det er dette, som den Side af Salen, hvortil den ærede Ordfører hører, i høi Grad mangler Opmærksomhed for. I et saa demokratisk Samfund som vort, er det dobbelt nødvendigt, hvad ogsaa andre demokratiske Samfund have erkjendt, at man stiller den høiere Undervisning paa en betrygget Maade. Det kan jo anses for ganske sikkert, at de Forslag, som Flertallet har filllet, ville blive vedtagne idag; men jeg haaber da, at den ærede Minister i saa Fald ved 3die Behandling vil stille sig paa det Standpunkt at sige: Nuvel, da maa Staten udrede det, der er Universitetets Understud, og jeg haaber ligeledes, at naar den ærede Minister har indtaget det Standpunkt, han saa ogsaa vil gjøre Holdt paa det og udsætte Striden netop nu; thi deri giver jeg det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) Ret, at Striden netop nu maa udsættes, at man ikke nu kan vige tilbage paa dette Punkt, og at en fortsat Eftergivenhed overfor disse Tendenser til at opspise Universitetsformuen vil føre til en snarlig og ligefrem Ruin for det.

Winther: Jeg vil kun i Anledning af en Ytring af den sidste ærede Læser sige, at jeg aldrig har stemt for nogen provisorisk Finantslov, at der efter min Opfattelse aldrig har været givet nogen provisorisk Finantslov, at den Mand, til hvem jeg har sagt det, tydeligt og klart offentlig har fremsat den Mening, at der ikke kan gives nogen saadan, og at han i ethvert Fald er afgjort derimod.

Ordføreren (Berg): Der er faldet en Del Betragtninger angaaende de stillede Forslag og de Udtalelser, jeg tidligere har fremsat, imod hvilke jeg maa rette nogle Bemærkninger. Det ærede Medlem for Maribo (Frederiksen) udtalte sig om en enkelt af sine Kollegers Virksomhed